

Huddinge

YRKANDE

Vård- och omsorgsnämnden

Datum: 2025-03-26
Diarienummer: VON-2025/192

Vänsterpartiet

Ärende 5:Förslag om att avveckla valfrihetssystemet (LOV) inom hemtjänst

Vård- och omsorgsnämnden hemställer till kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Med upphävande av det valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten som fullmäktige beslutade om den 8 december 2008, § 209, ska en ny modell för hemtjänsten införas i Huddinge kommun som baseras på att hemtjänsten drivs i egen regi.
2. Vård- och omsorgsnämnden uppdras utreda och återkomma med förslag på hur avvecklingen av LOV ska ske i enlighet med punkten 1.

Bakgrund

Vänsterpartiet gick till val på att avveckla lagen om valfrihetssystem (LOV), en lagstiftning som i praktiken har misslyckats med sina mål. Istället för ökad brukarkontroll och mångfald har de stora vårdföretagen gynnats genom fri etableringsrätt, medan mindre och ideella aktörer knappt har en chans på marknaden idag. Den så kallade valfriheten har inte lett till bättre service för brukarna, men däremot till en urholkning av kommunens egna verksamheter. Genom att förlora brukare och resurser till privata aktörer har kommunens möjlighet att garantera en stabil och kvalitativ hemtjänst försvagats. Dessutom har insynen i verksamheten radikalt försämrats jämfört med när hemtjänsten bedrivs i egen regi.

Att bedriva hemtjänst inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU) är ett något bättre alternativ än LOV, eftersom kommunen då i högre grad kan styra vilka aktörer som får etablera sig och under vilka villkor. Men problemen kvarstår.

Även vid upphandlingar har kommunen svårt att säkerställa god kvalitet och rättvisa arbetsvillkor, vilket vi ser nu med bland annat städ-upphandlingen. Trots att vi föreslagit åtgärder som öppen bokföring för ökad transparens har dessa förslag tidigare avslagits. Det tyder på en ovilja att ta helhetsansvaret för hemtjänsten och istället överlåta kontrollen till privata aktörer. LOU-systemet gynnar dessutom ofta stora företag som ägs av riskkapitalister, framför exempelvis idéburna aktörer. Stora företag som kan använda prispressning för att vinna upphandlingar, vilket riskerar att försämra både arbetsvillkor och servicekvalitet. Vänsterpartiet har länge kritiserat detta som en del av en nyliberal politik som prioriterar kostnadseffektivitet framför välfärden.

Det mest ansvarsfulla sättet att garantera en bra, jämlik och trygg hemtjänst är att återföra hela verksamheten till kommunal regi. Först då får vi full insyn och kontroll. Kommunen kan säkerställa hög kvalitet och följa upp verksamheten på ett sätt som är omöjligt när privata aktörer styrs av vinstintressen. Genom att ta bort privat vinstmaximering kan vi garantera skäliga löner och stabila anställningsformer

Vänsterpartiet ser detta förslag som ett nödvändigt steg mot en mer rättvis och hållbar hemtjänst. Det är dessutom den enda vägen för att säkerställa att skattepengar inte plundras av vinstdrivande aktörer. En plundring som vi verkar vara ensamma med att vilja stoppa.

Kristoffer Sandberg

Buğra Merdol